

තේ ශක්ති අරමුදල - 2015

තේ ශක්ති අරමුදලේ 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනය, ස්කන්ධය වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය හා වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති සහ අනෙකුත් පැහැදිලි කිරීමේ තොරතුරුවල සාරාංශයකින් සමන්විත 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ 13(1) වගන්තිය සහ 2000 අංක 47 දරන තේ ශක්ති අරමුදල් පනතේ 13(2) වගන්තිය සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාවේ ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. මුදල් පනතේ 14(2)(සී) වගන්තිය ප්‍රකාර අරමුදලේ වාර්ෂික වාර්තාව සමඟ ප්‍රකාශයට පත්කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

1.2 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ වගකීම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන්ගෙන් තොරවූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකි වනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

1.3 විගණකගේ වගකීම

මාගේ විගණනය මත පදනම්ව මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීම මාගේ වගකීම වේ. මා විසින් උත්තරීතර විගණන ආයතනයන්ගේ ජාත්‍යන්තර විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ISSAI 1000- 1810) අනුරූප ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මාගේ විගණනය සිදු කරන ලදී. ආචාර ධර්මවල අවශ්‍යතාවන්ට මම අනුකූලවන බවට සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන්ගෙන් තොරවන්නේද යන්න පිළිබඳ සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාගැනීම පිණිස විගණනය සැලසුම්කර ක්‍රියාත්මක කරන බවට මෙම ප්‍රමිති අපේක්ෂා කරයි.

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්වෙන අගයන් සහ හෙළිදරව් කිරීම්වලට අදාළවන විගණන සාක්ෂි ලබාගැනීම පිණිස පරිපාටි ක්‍රියාත්මක කිරීම විගණනයට ඇතුළත් වේ. තෝරාගත් පරිපාටින්, වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන්ගෙන් අවදානම් තක්සේරු කිරීම් ද ඇතුළත් විගණකගේ විනිශ්චය මත පදනම් වේ. එම අවදානම් තක්සේරු කිරීම්වලදී, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අරමුදලේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට සහ සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීමට අදාළ වන්නා වූ අභ්‍යන්තර පාලනය විගණක සැලකිල්ලට ගන්නා නමුත් අරමුදලේ අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමට අදහස් නොකරයි. කළමනාකරණය විසින් අනුගමනය කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය හා යොදාගන්නා ලද ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය ඇගයීම මෙන්ම මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ත ඉදිරිපත් කිරීම පිළිබඳ ඇගයීමද විගණනයට ඇතුළත් වේ. විගණනයේ විෂය පථය සහ ප්‍රමාණය තීරණය කිරීම සඳහා 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ 13 වගන්තියේ (3) සහ (4) උපවගන්තිවලින් විගණකාධිපති වෙත අභිමතානුසාරී බලතල පැවරේ.

මාගේ විගණන මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.4 තත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 2.2 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්වගණනය කරනු ලැබේ.

2. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

2.1 තත්වගණනය කළ මතය

මෙම වාර්තාවේ 2.2 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට තේ ශක්ති අරමුදලේ මූල්‍ය තත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය හා මුදල් ප්‍රවාහ ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

2.2 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ අදහස් දැක්වීම

2.2.1 අරමුදල ප්‍රතිව්‍යුහගත වැඩපිළිවෙලකට යොමුවීම

පසුගිය වර්ෂ 05 ක අරමුදලේ මූල්‍ය ප්‍රතිඵල සැලකීමේදී 2012 වර්ෂයේදී හැර අනෙකුත් වර්ෂවල අඛණ්ඩව අලාභ ලබා තිබුණි. 2005 වර්ෂයට පෙර අරමුදලට භාණ්ඩාගාරයෙන් ලබාදී තිබුණු එකතුව රු.මිලියන 437.5 ක් වූ ප්‍රාග්ධන ප්‍රදාන 2012 වර්ෂයේ සිට ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට පටහැනිව වාර්ෂිකව සියයට 10 බැගින් ආදායමට ගැලපීම නිසා අලාභ තත්වය අඩුවෙන් පෙන්නුම් කිරීමට හේතු වී තිබූ අතර ඉකුත් වර්ෂයේදී රු.මිලියන 25.55 ක් වූ රජයෙන් ලද ප්‍රදාන විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනයට ගැලපීම නිසා ඉහත අලාභ තත්වය සමාලෝචිත වර්ෂයේදී තවදුරටත් අඩුවෙන් පෙන්නුම් කිරීමට හේතු වී තිබුණි. තවද කුඩා තේ වතු සංවර්ධන අධිකාරියට ගෙවිය යුතුව තිබූ රු.මිලියන 74 ක් ආදායමට ගැනීම නිසා 2012 වර්ෂයේදී ලාභදායී තත්වයක් පෙන්නුම් කර තිබුණි.

2011 වර්ෂයේ දී රු.මිලියන 553.04 ක් වූ අරමුදලේ ශුද්ධ වත්කම් 2014 වර්ෂයේදී රු.මිලියන 72.42 ක ශුද්ධ වගකීම් තත්වයක් බවට පත්වී තිබූ අතර සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානය වනවිට එය රු.මිලියන 111.65 ක් දක්වා වැඩිවී තිබුණි. එසේම අරමුදල සතුව පැවති කම්හල්වල නිෂ්පාදන කටයුතු 2016 ජූලි වන විට නතර කර තිබුණු අතර අරමුදල ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමේ වැඩපිළිවෙලක් කරා යොමුවී තිබුණි.

2.2.2 ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

(අ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 10

මූල්‍ය ජරකාශන නිකුත් කිරීම සඳහා අනුමත කළ දිනය මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල හෙලිදරව් කර නොතිබුණි.

(ඇ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 16

ප්‍රත්‍යාගණන වත්කමක සාධාරණ වටිනාකම එහි ධාරණ අගයෙන් ප්‍රමාණාත්මක ලෙස වෙනස් වන විට තවත් ප්‍රත්‍යාගණනයක් සිදුකළ යුතු නමුත් අරමුදලේ ස්ථාවර වත්කම් 2006 වසරෙන් පසුව ප්‍රත්‍යාගණනය කර නොතිබුණි.

2.2.3 ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) අරමුදල විසින් උපචිත පදනම මත මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර තිබුණද ආයෝජන පොලී, මුදල් පදනම මත ගිණුම්ගත කර තිබූ බැවින් සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළව ලැබිය යුතු පොලී රු.777,940 ක් ගිණුම්ගත කර නොතිබුණි.
- (ආ) මූල්‍ය ප්‍රකාශන සටහන් අනුව තේ වගාවේ ඵලදායී ජීව කාලය වසර 33 ක් වුවත් ගිණුම් ගතකිරීමේ දී එය වසර 10 ක් ලෙස සලකා තිබුණි.

2.2.4 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ දී අරමුදල සතු තේ වගාව සම්බන්ධයෙන් ක්‍රමක්ෂය රු.599,775 ක් වැඩියෙන් ගිණුම්ගත කර තිබුණි.
- (ආ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ යන්ත්‍ර හා සවිකිරීම් වලට අදාළ ක්ෂය රු.518,627 ක් වැඩියෙන් ගිණුම්ගත කර තිබුණි.
- (ඇ) යටිතුවර තේ කර්මාන්තශාලාව බදු පදනම මත බාහිර පාර්ශවයක් වෙත ලබාදී ඇතත් එහි කර්මාන්තශාලා ඉදිකිරීම් වටිනාකම ගණනය කර ස්ථාවර වත්කම් යටතේ ගිණුම්ගත කර නොතිබුණි.
- (ඈ) අරමුදල වෙත නිත්‍යානුකූල අයිතිය නොමැති වාහන 9 ක් සම්බන්ධයෙන් අරමුදල දරා තිබූ රු. 8,512,921 ක් ස්ථාවර වත්කම් යටතේ ප්‍රාග්ධනිත කර තිබුණි.

2.2.5 පැහැදිලි නොකළ වෙනස්කම්

බැංකු ගිණුම් දෙකකට අදාළව බැංකු සැසඳුම් ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී මුදල් පොතේ ශේෂය හා ලෙජර් ගිණුම් ශේෂය අතර එකතුව රු.96,449 ක වෙනසක් නිරීක්ෂණය වූ අතර එම වෙනස්කම් හඳුනාගැනීමට කටයුතුකර නොතිබුණි.

2.2.6 විගණනය සඳහා සාක්ෂි නොවීම

සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට රු. 119,848,226 ක් වූ වෙළඳ හා වෙනත් ලැබිය යුතු ශේෂ සහ රු.34,900,729 ක් වූ වෙළඳ හා වෙනත් ගෙවිය යුතු ශේෂ සම්බන්ධයෙන් විස්තරාත්මක උපලේඛණ හා ශේෂ සනාථන විගණනයට ඉදිරිපත් නොකෙරිණි.

2.3 ලැබිය යුතු හා ගෙවිය යුතු ගිණුම්

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) 2001 වර්ෂයේදී බුලත්කොහුපිටිය හා පොතුපිටිය තේ කර්මාන්තශාලා ඉදිකිරීමට ලබා දී තිබූ එකතුව රු.18,042,351 ක් වූ අත්තිකාරම් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානය දක්වා නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණු අතර කර්මාන්තශාලා ඉදිකිරීම්ද අතරමග නවතා දමා තිබුණි.
- (ආ) යටිතල වර්ධන තේ කර්මාන්තශාලාව කළුබෝවිටියාන තේ කර්මාන්තශාලා සමාගම වෙත බදු පදනම මත පවරා දී ඇතත් 2005 වර්ෂයේදී එය ඉදිකිරීමේදී පුද්ගලික සමාගමකට ලබා දී තිබූ රු.10,269,400 ක අත්තිකාරම ජංගම වත්කම් යටතේ තවදුරටත් දක්වා ඇති අතර නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.
- (ඇ) හිනිදුම තේ කම්හල කළුබෝවිටියාන තේ සමාගම වෙත බදු පදනම මත පවරාදීමේදී, අරමුදලට ලැබිය යුතු රු.1,661,828 ක් අයකර ගැනීමට කටයුතු කිරීමෙන් තොරව 2012 වර්ෂයේ සිට ඉදිරියට ගෙන එමින් පැවතුණි.
- (ඈ) කුඩා තේ වතු සංවර්ධන අධිකාරියෙන් අරමුදලට ලබා දී තිබූ වතු සමිතිවලට අයත් වාහන 13 ක් වෙනුවෙන් රු. 2,691,324 ක් අයවිය යුතු පාර්ශවයක් හඳුනාගැනීමකින් තොරව ලැබිය යුතු ලෙස ජංගම වත්කම් යටතේ වසර ගණනාවක සිට ඉදිරියට ගෙන එමින් පැවතුණි.

2.4 නීති රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණ වලට අනුකූල නොවීම්

පහත සඳහන් අනුකූල නොවීම් විගණනයේදී නිරීක්ෂණය විය.

නීති රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණවලට යොමුව	අනුකූල නොවීම්
-----	-----
<p>(අ) ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ මුදල් රෙගුලාසි සංග්‍රහය.</p> <p>මුදල් රෙගුලාසි 110</p>	<p>පාඩු හා හානි සම්බන්ධයෙන් ලේඛනයක් පවත්වා නොතිබුණි.</p>
<p>(ආ) ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආයතන සංග්‍රහය</p> <p>II පරිච්ඡේදයේ 13.3 වගන්තිය</p>	<p>වැඩ බැලීමේ පත්වීමක් කළ යුත්තේ නිත්‍ය පත්වීමක් කරන තෙක්, උපරිමය මාස 03 ක කාලයකට වුවත්, අරමුදලේ ගණකාධිකාරී තනතුර සහ පොත් තබන්නා තනතුර සඳහා වැඩ බැලීමේ පදනම මත නිලධාරීන් දෙදෙනෙකු පිළිවෙලින්, 2012 සහ 2010 වර්ෂයේ සිට පත්කර තිබුණි.</p>
<p>(ඇ) භාණ්ඩාගාර වක්‍රලේඛ.</p> <p>-----</p> <p>2002 නොවැම්බර් 28 දිනැති අංක අයිඒඅයි/2002/02 දරන වක්‍රලේඛය</p>	<p>පරිගණක හා මෘදුකාංග සඳහා ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනයක් පවත්වා නොතිබුණි.</p>

2.5 ප්‍රමාණවත් අධිකාරී බලයකින් තහවුරු නොවූ ගනුදෙනු

2014 වර්ෂයේදී වැවිලි කර්මාන්ත අමාත්‍යාංශයෙන් කර්මාන්තශාලා යන්ත්‍ර නවීකරණය සඳහා ම පමණක් ලැබී තිබුණු රු.25,500,000 ක් අදාළ කාර්යයට නොයොදවා සමාලෝචිත වර්ෂයේදී පුනරාවර්තන වියදම් සඳහා වැයකර තිබූ නමුත් ඊට විධිමත් අධිකාරී බලයක් ලබාගෙන නොතිබුණි.

3. මූල්‍ය සමාලෝචනය

3.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන වලට අනුව 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට අරමුදලේ මූල්‍ය ප්‍රතිඵලය රු.39,232,292 ක උනතාවයක් වූ අතර ඊට අනුරූපීව ඉකුත් වර්ෂයේ උනතාවය රු.127,823,734 ක් වූයෙන් ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි රු.88,591,442 ක එනම් සියයට 69 ක වර්ධනයක් නිරීක්ෂණය විය. සමාලෝචිත වර්ෂයේ පරිපාලන වියදම රු.11,952,188 කින් අඩුවීම සහ රජයෙන් ලද ප්‍රදාන රු.75,550,000 ක් විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනයට ගැලපීම, ඉහත වර්ධනය කෙරෙහි ප්‍රධාන වශයෙන් බලපා තිබුණි.

සමාලෝචිත වර්ෂය හා ඉකුත් වර්ෂ 04 ක මූල්‍ය ප්‍රතිඵල විග්‍රහ කිරීමේදී 2012 වර්ෂය හැර අනෙකුත් වර්ෂයන්හීදී මූල්‍ය උනතාවයක් ලබා තිබූ නමුත් සේවක පාරිශ්‍රමික, ජංගම නොවන වත්කම් සඳහා ක්ෂය සැලකිල්ලට ගැනීමේදී අරමුදලේ දායකත්වය හිතකර අගයක් ගෙන තිබුණි. එහෙත් 2014 වර්ෂයේ දී දායකත්වය සැලකිය යුතු මට්ටමකින් පහත වැටී තිබුණු අතර සමාලෝචිත වර්ෂයේදී නැවතත් එය සියයට 94 කින් වර්ධනය වී තිබුණි.

3.2 විග්‍රහාත්මක මූල්‍ය සමාලෝචනය

සමාලෝචිත වර්ෂයේ ජංගම අනුපාතය සහ ක්ෂණික අනුපාතය පිළිවෙලින් 1.1 හා 0.23 ක් වූයෙන් පැවතිය යුතු ප්‍රශස්ත මට්ටමෙහි එම අනුපාතයන් නොපැවතුණි. තවද ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව එම අනුපාතයන්හි පිරිහීමක් නිරීක්ෂණය විය.

3.3 ආයතනයට එරෙහිව හෝ ආයතනය විසින් ආරම්භ කර ඇති නෛතික සිද්ධි

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

(අ) අරමුදල විසින් කළමනාකරණ කම්හල් 11 කට එරෙහිව අරමුදලට අයවිය යුතු මුදල් අයකර ගැනීම සම්බන්ධයෙන් අධිකරණවල නඩු 11 ක් ගොනුකර තිබුණු අතර අරමුදලේ අලෙවි අංශයේ රු.250,019 ක මුදල් වංචාවක් සම්බන්ධව කොළඹ දිසා අධිකරණයේ නඩුවක් ගොනුකර තිබුණි.

(ආ) අරමුදලට අයවිය යුතු රු.19,211,584 ක් අයකර ගැනීම සම්බන්ධයෙන් බාහිර ආයතනයකට විරුද්ධව නඩු පවරා තිබූ අතර 2014 ජූනි 20 දින අරමුදලට වාසිදායක ලෙස තීන්දුව ලබා දී ඇතත් විත්තිය විසින් 2014 අගෝස්තු 20 දින කොළඹ වාණිජ මහාධිකරණයේ අභියාචනා නඩුවක් ගොනුකර තිබුණි.

(ඇ) සේවකයන් විසින් අරමුදලට එරෙහිව කම්කරු විනිශ්චය සභාවේ නඩු 8 ක් ගොණුකර තිබුණු අතර සේවකයකු විසින් දිසා අධිකරණයේ පවරන ලද නඩුවෙහි තීන්දුව අරමුදලෙහි වාසියට ලැබී ඇතත් පැමිණිලිකරු අභියාචනා නඩුවක් ගොනුකර තිබුණි.

(ඈ) අරමුදලට අයත් ඉඩම් ආරවුල් සම්බන්ධයෙන් අරමුදලට එරෙහිව දිසා අධිකරණවල නඩු 2 ක් ගොනුකර තිබුණි.

4. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය.

4.1 කාර්යසාධනය

2000 අංක 47 දරන තේ ශක්ති අරමුදල පනතේ 7 වන ඡේදය ප්‍රකාරව අරමුණු සංක්ෂිප්ත වශයෙන් පහත සඳහන් පරිදි වේ.

- කුඩා තේ වතු හිමියන් තුළ ඉතිරි කිරීමේ පුරුදු ඇති කිරීම හා ප්‍රවර්ධනය කිරීම සහ ඔවුන්ගේ ආර්ථික හා සමාජීය තත්ත්වය නඟා සිටුවීම සහ තේ කර්මාන්තයට අදාළ වන අවශ්‍ය ආයෝජන ප්‍රවර්ධනය කිරීම.
- තේ කර්මාන්තශාලා අත්කර ගැනීම, සංවර්ධනය කිරීම, තේ කර්මාන්තශාලාවල නිෂ්පාදනය කිරීම සඳහා අවශ්‍ය වෙනත් පහසුකම් සැලසීම සහ කුඩා තේ වතු හිමියන්ගේ ඵලදාව නිෂ්පාදනය කිරීම සඳහා අවශ්‍ය පහසුකම් සැලසීම.
- කුඩා තේ වතු හිමියන් වශයෙන් තේ නිෂ්පාදනයෙහි නියැලී සිටින්නවුන්ගේ මනා පැවැත්ම නඟා සිටුවීම සඳහා අවශ්‍ය විය හැකි යම් පියවරවල් ගැනීම.

ඉහත සඳහන් අරමුණු ඉටුකර ගැනීම සඳහා අරමුදල විසින් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී නව ක්‍රියාකාරී ගෙන නොතිබුණු අතර කර්මාන්තශාලා 10 ක් සහ අරමුදලේ කොටස් හිමියන්ගේ රක්ෂණ ප්‍රතිලාභ ක්‍රමය පවත්වාගෙන යාම පමණක් සිදුකර තිබුණු අතර තව දුරටත් පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

(අ) කම්හල් ලාභ/අලාභ

අරමුදල සතු කම්හල් 15 ක් පැවති අතර ඉන් කම්හල් 10 ක් පමණක් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී ක්‍රියාකාරීව පැවතුණි. කම්හල් ගිණුම් අනුව සමාලෝචිත වර්ෂයේදී එම කම්හල් තුළින් ලද අලාභය රු.88,770,617 ක් වූ අතර එය පසුගිය වර්ෂය හා සැසඳීමේදී රු.26,712,320 කින් එනම් සියයට 23 කින් අඩුවී තිබුණි. 2011 වර්ෂයේ සිට සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානය දක්වා ක්‍රියාකාරී තත්ත්වයේ පැවති කර්මාන්තශාලා ලැබූ ලාභ/ අලාභ තත්ත්වයන් පහත දැක්වේ.

කම්හල

දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වූ වර්ෂයන් සඳහා

	<u>2015</u>	<u>2014</u>	<u>2013</u>	<u>2012</u>	<u>2011</u>
	රු.'000	රු.'000	රු.'000	රු.'000	රු.'000
දෙනියාය	(11,735)	(11,913)	(7,777)	(7,349)	(4,126)
වලහන්දූව	(12,245)	(14,068)	731	(2,297)	(3,312)
මාවරල	(7,614)	(10,279)	(10,229)	(6,108)	(3,653)
ඇල්පිටිය	(14,675)	(13,482)	(3,409)	(7,990)	(16,604)
රයිගම්කෝරලය	(13,737)	(15,885)	(7,479)	(7,579)	2,191
කොත්මලේ	(8,092)	(9,683)	(6,933)	(6,132)	(8,901)
කැප්පෙට්පොල	(4,000)	(5,628)	5,421	(1,285)	(5,223)
පස්සර	(1,643)	(1,769)	5,772	6,640	2,345
මහවැලි	(4,360)	(10,054)	(13,079)	(899)	245
දැරනියගල	(10,669)	(22,722)	(8,770)	(3,989)	-
	-----	-----	-----	-----	-----
	(88,770)	(115,483)	(45,752)	(36,988)	(37,038)
	=====	=====	=====	=====	=====

කම්හල් අලාභය අවම කිරීම සඳහා වැඩි දළ ප්‍රමාණයක් මිලදී ගැනීමේ අරමුණින් තේ දළ සඳහා වැඩි මිලක් 2010 වර්ෂයේ සිට අඛණ්ඩව ගෙවා තිබුණද මෙම අරමුණ ඉටු නොවී පැවති අතර මේ සඳහා දරා තිබූ සම්මුඛිත අමතර පිරිවැය රු.73,494,328 ක් විය.

(ආ) තේ නිෂ්පාදනය

තේ නිෂ්පාදනය සම්බන්ධයෙන් ඉදිරිපත් කරන ලද තොරතුරු පහත පරිදි වේ.

කම්හල	තේ කිලෝවක නිෂ්පාදන පිරිවැය		නිෂ්පාදනය		යන්ත්‍ර ධාරිතාව (නිෂ්පාදනය මත)	නිෂ්පාදනයට උපයෝගී කරගත් තේ දළ වලින් නිෂ්පාදිත ප්‍රමාණය (ප්‍රමිත ප්‍රතිශතය 21.5)	තේ කිලෝවක ශුද්ධ විකුණුම් සාමාන්‍යය
	(රු.)	(රු.)	(කි.ග්‍රෑ)	(කි.ග්‍රෑ)	(කි.ග්‍රෑ)	%	(රු.)
	2014	2015	2014	2015		2015	2015
දෙනියාය	527.22	498.72	146,651	115,894	451,500	20.51	373.02
දැරණියගල	474.62	447.46	250,966	174,912	387,000	20.94	346.96
කොත්මලේ	488.36	-	80,351	4,837	451,500	-	-
පස්සර	382.53	349.31	209,097	309,379	387,000	22.57	326.68
වලහන්දුව	537.70	513.05	148,814	108,880	516,000	20.65	372.49
කැප්පෙට්ටිපොළ	391.10	360.08	206,235	270,036	387,000	21.70	324.54
මහවැලි	428.92	357.36	188,065	275,144	774,000	21.82	329.23
ඇල්පිටිය	565.26	447.96	102,435	159,632	516,000	20.04	327.52
රයිගම්කෝරලය	483.02	431.76	316,688	358,525	516,000	20.16	373.68
මාවරල	644.51	-	55,380	-	322,500	-	-

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (i) පසුගිය වර්ෂ 3 තුළදී අරමුදල සතුව පැවති කම්හල් පද්ධතියේම යන්ත්‍ර ධාරිතාවය උන උපයෝජිත මට්ටමක පැවති අතර සමාලෝචිත වර්ෂයේදී කම්හල් 6 ක තේ නිෂ්පාදනය ධාරිතාවෙන් සියයට 50 ට වඩා අඩුවී තිබුණු අතර කම්හල් 3 ක ධාරිතාව සියයට 80 දක්වා පමණක් උපයෝජනය කර තිබුණි. ඒ අනුව නිෂ්පාදන පිරිවැය තුළ පොදුකාර්ය පිරිවැය හේතුවෙන් තේ කිලෝවක නිෂ්පාදන පිරිවැය ඉහල ගොස් තිබුණි.
- (ii) මාවරල තේ කම්හල 2015 වර්ෂයේදී නිෂ්පාදන කටයුතු නතර කර තිබූ අතර කොත්මලේ තේ කම්හලද මාර්තු මාසයේ සිට ක්‍රියාකාරී තත්වයේ නොපැවතුණි. ක්‍රියාකාරී මට්ටමේ පැවති කම්හල් 8 න් ප්‍රශස්ථ තේ නිෂ්පාදන මට්ටම වන සියයට 21.5 ලඟා කර ගැනීමට කම්හල් 5 ක් අසමත් වී තිබූ අතර ඒ හේතුවෙන් අමු තේ දළ මත සෘජු වියදම ඉහල ගොස් තිබුණි.

ඉහත (i), (ii) අනුව අරමුදලේ කම්හල්වල තේ කිලෝවක නිෂ්පාදන පිරිවැය, තේ කිලෝවක සාමාන්‍ය ශුද්ධ විකුණුම් මිල ඉක්මවා තිබුණි.

(ඇ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම හා කාර්ය සාධන වාර්තා අනුව තේ නිෂ්පාදනය පහත පරිදි වේ.

කම්හල	ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම අනුව ඉලක්කගත අමු තේ දළ මිලදී ගැනීම.	තරා තේ දළ මිලදී ගැනීම.	ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම අනුව ඉලක්කගත තේ නිෂ්පාදනය	තරා තේ නිෂ්පාදනය	විචලනය ප්‍රතිශතය
	(කිලෝ ග්‍රෑම්)	(කිලෝ ග්‍රෑම්)	(කිලෝ ග්‍රෑම්)	(කිලෝ ග්‍රෑම්)	
දෙනියාය	1,200,000	565,013	258,000	115,894	55.08
වලහන්දුව	1,130,000	527,228	242,950	108,880	55.18
මාවරල	1,016,800	-	218,655	-	-
ඇල්පිටිය	950,000	796,446	204,250	159,632	21.84
රයිගම්කෝරලය	1,800,000	1,778,508	387,000	358,525	7.36
දැරණියගල	1,484,650	835,151	319,200	174,912	45.20
කොත්මලේ	1,168,000	128,396	251,100	4,837	98.07
කැප්පෙට්ටිපොළ	1,395,000	1,244,335	299,925	270,036	9.96
පස්සර	1,334,500	1,370,669	287,000	309,379	(7.8)
මහවැලි	<u>1700,000</u>	<u>1,261,161</u>	<u>365,500</u>	<u>275,144</u>	24.72
එකතුව	<u>13,178,950</u>	<u>8,506,907</u>	<u>2,833,580</u>	<u>1,777,239</u>	

සමාලෝචිත වර්ෂයේ ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම අනුව අමු තේ දළ කිලෝ ග්‍රෑම් 13,178,950 ක් මිලදී ගැනීමට අපේක්ෂා කලද මිලදී ගෙන තිබුණේ තේ දළ කිලෝ ග්‍රෑම් 8,506,907 ක් පමණක් බැවින් විචලනය සියයට 35.45 ක් විය. එබැවින් සමාලෝචිත වර්ෂයේ ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම අනුව ඉලක්කගත තේ නිෂ්පාදනය කිලෝ ග්‍රෑම් 2,833,580 ක් වුවද තරා නිෂ්පාදනය කිලෝ ග්‍රෑම් 1,777,239 ක් එනම් සියයට 62.72 ක් පමණක් විය. කම්හල් වශයෙන් සැලකූ විට විචලනය දෙනියාය, වලහන්දුව, කොත්මලේ හා දැරණියගල කම්හල් වල සියයට 25 සිට සියයට 98 දක්වා වූ පරාසයක පැවතුණි.

(ඈ) දේශීය තේ අලෙවි අංශය

සමාලෝචිත වර්ෂයේ දේශීය තේ අලෙවි අංශයේ රු.9,286,555 ක තේ අලෙවියක් අත්කර ගැනීමට ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම අනුව සැලසුම් කර තිබුණද තරා අලෙවිය රු.3,713,253 ක් වූ අතර එය ඉලක්කගත ප්‍රමාණයෙන් සියයට 40 ක් පමණක් විය.

(ඉ) පොහොර අංශය

සමාලෝචිත වර්ෂයේ ඉලක්කගත පොහොර අලෙවිය මෙට්‍රික් ටොන් 3,827 ක් වූ අතර තරා අලෙවිය මෙට්‍රික් ටොන් 679 ක් එනම් සියයට 17 ක් පමණක් විය. එසේ වුවද පසුගිය වර්ෂයේ ඉලක්කගත පොහොර අලෙවිය මෙට්‍රික් ටොන් 8,525 ක්ව තිබියදී ඉන් සියයට 16.89 ක් එනම් මෙට්‍රික් ටොන් 1,440 ක අලෙවිය සපුරා තිබුණ ද සමාලෝචිත වර්ෂයේ ඉලක්ක ස්ථාපනයේ දී මෙන්ම ප්‍රගතියද පසුබෑමකට ලක්වී තිබුණි.

(ඊ) සුභසාධන අංශය

තේ ශක්ති අරමුදලේ කුඩා තේ වතු සමිති සාමාජිකයන්ගේ සුභසාධන අරමුදලින් තේ ශක්ති කම්හල්වල පවතින මූල්‍ය අවශ්‍යතා සපුරාගැනීම සඳහා 2000 වර්ෂයේ සිට 2003 වර්ෂය දක්වා වූ කාලපරිච්ඡේදයේදී රු. 118,300,000 ක ණය මුදලක් කම්හල්වලට ලබාදී තිබුණද කම්හල් විසින් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානය දක්වා එම ණය මුදල් පියවා නොතිබුණි. මෙම ණය මුදල සම්බන්ධයෙන් සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ අපේක්ෂිත පොලී ආදායම රු.16,244,777 ක් වුවත් කම්හල් අංශය අඛණ්ඩව අලාභ ලැබීම හේතුවෙන් ණය මුදල හා පොලී ලබා ගැනීමේ අවිනිශ්චිතතාවයක් පැවතුණි.

(උ) 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට කොටස් හිමියන් 94,425 දෙනෙකු සතුව රු. 206,014,150 ක් වටිනා කොටස් ප්‍රමාණයක් විය. මෙම කොටස් හිමියන් සඳහා 2007 වර්ෂයෙන් පසුව සමාලෝචිත වර්ෂය දක්වා ප්‍රතිලාභ ගෙවීමට හැකිවනු පිණිස අරමුදල මෙහෙයවා නොතිබුණි. සාමාජික කොටස් හිමියන්ගේ කොටස් ප්‍රාග්ධන වටිනාකම ඉහළ දැමීම මගින් කුඩා තේ වතු හිමියන්ගේ ආර්ථික සමාජ පැවැත්මේ අභිවර්ධනයට කැපවූ විශිෂ්ටතම ආයතනය බවට පත්වීම ආයතනයේ දැක්ම වුවත් ඉහත සඳහන් කරුණු අනුව එම අරමුණ ඉටුකර ගැනීමට නොහැකිවී තිබුණි.

4.2 කළමනාකරණ ක්‍රියාකාරකම්

කළමනාකරණයේ දුර්වල අධීක්ෂණයක් පැවතීම හේතුවෙන් බලංගොඩ කම්හල වසා දැමීමෙන් පසු ඉඩම් කොටස් 6කට අදාළ පර්චස් 18.59ක බිම් ප්‍රමාණයක් බාහිර පාර්ශවයක් විසින් අත්පත් කරගෙන තිබූ අතර මේ සම්බන්ධයෙන් බලංගොඩ දිසා අධිකරණයේ නඩුවක් විභාග වෙමින් පැවතුණි.

4.3 නිෂ්ක්‍රීය හා ඌන උපයෝජිත වත්කම්

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

(අ) මාවරල තේ කම්හලට අයත් අක්කර 97 ක් වූ ඉඩමෙන් අක්කර 47 ක් පමණ තේ වගා කිරීමෙන් තොරව හා එම කම්හලට අයත් රු.240,000 ක් වටිනා කුඹුරු ඉඩමක් වගා කිරීමකින් තොරව නිෂ්කාර්යව පැවතුණි.

(ආ) අරමුදලට අයත් පොහොර ගබඩා පරිශ්‍රයේ පොහොර මිශ්‍ර කිරීම සඳහා 2006 වර්ෂයේදී රු. 2,197,447 ක් වූ පොහොර මිශ්‍රණ යන්ත්‍රයක් මිලදීගෙන තිබූ නමුත් මිශ්‍ර කිරීමේ වියදම හා ඒ සඳහා ගතවන කාලය ඉහළ මට්ටමක පැවතීම නිසා එම යන්ත්‍රය භාවිතයට ගැනීමකින් තොරව නිෂ්කාර්යව පැවතුණි.

(ඇ) බලංගොඩ කම්හල වසා දැමීමෙන් පසු ගොඩනැගිලි නිසි පරිදි නඩත්තු නොකිරීම හේතුවෙන් කම්හලට අයත් නිල නිවාසය හා වැසිකිළි පද්ධතිය විනාශවෙමින් තිබුණි. සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට වටිනාකම රු.1,350,000 ක් වූ බලංගොඩ කම්හල පිහිටි ඉඩම හා වටිනාකම රු.10,000,000 ක් වූ ගොඩනැගිලි කිසිදු ප්‍රයෝජනයක් නොගෙන නිෂ්කාර්යව පැවතුණි.

(ඈ) අරමුදලේ ප්‍රධාන කාර්යාලය හා සියලුම කම්හල් ඒකාබද්ධව ගිණුම් සැකසීම සඳහා වටිනාකම රු.2,435,000 ක් වූ පරිගණක මෘදුකාංග පද්ධතියක් 2010 වර්ෂයේදී මිලදී ගෙන තිබුණද, ගිණුම් සැකසීමේ කටයුතු සඳහා 2016 දෙසැම්බර් 20 දින වන විටත් එය භාවිතා කර නොතිබුණි.

4.4 භානි හා පාඩු

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) වලහන්දුව තේ කම්හලේ යන්ත්‍ර අළුත්වැඩියා කිරීම සඳහා 2013 වර්ෂයේදී උපාංග මිලදී ගැනීමට රු.2,105,980 ක් හා අළුත්වැඩියා කාර්යය සඳහා රු.438,819 ක් වැය කර තිබුණද වාර්තාවේ දිනය වන විටත් අදාළ අළුත්වැඩියා කටයුතු නිමකර වියලන යන්ත්‍රය ක්‍රියාකාරී තත්ත්වයට පත්කර නොතිබුණි.
- (ආ) ශ්‍රී ලංකා තේ මණ්ඩල වාර්තා අනුව සමාලෝචිත වර්ෂයේ දැරනියගල තේ කර්මාන්ත ශාලාවේ රු.3,242,743 ක් වටිනා තේ කිලෝග්‍රෑම් 7,247 ක් මනුෂ්‍ය පරිභෝජනයට නුසුදුසු බැවින් විනාශකර තිබුණි.
- (ඇ) ඇල්පිටිය හා දෙනියාය තේ කර්මාන්ත ශාලාවන්හි පිළිවෙලින් රු. 1,669,613 ක් හා රු.1,258,758 ක් වටිනා තේ තොග හිඟය සම්බන්ධයෙන් වගකිව යුතු නිලධාරීන්ගෙන් මුදල් අයකර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

4.5 විධිමත් පරිදි පවරා නොගත් ඉඩම් සහ ගොඩනැගිලි

කම්හල් ගොඩනැගිලි වටිනාකම රු.81,655,360 ක් ලෙස ගිණුම්වල දක්වා තිබුණද එම ගොඩනැගිලි පිහිටි ඉඩම්වල අයිතිය පවරා ගැනීමට අරමුදල විසින් වාර්තාවේ දින දක්වා කටයුතු කර නොතිබුණි.

4.6 කාර්ය මණ්ඩල පරිපාලනය

සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට අරමුදලේ අනුමත කාර්ය මණ්ඩලය 90 ක් හා තරාසා කාර්ය මණ්ඩලය 47 ක් වීමෙන් පුරප්පාඩු 43 ක් වූ අතර ඒ තුළ මාණ්ඩලික නිලධාරීන් 20 ක් විය. අනුමත කම්හල් කාර්ය මණ්ඩලය 199 ක් හා තරාසා කම්හල් කාර්ය මණ්ඩලය 77 ක් වීමෙන් පුරප්පාඩු 122 ක් වූ අතර ඒ තුළ තාක්ෂණ නිලධාරීන් 19 ක එනම් සියයට 53 ක පුරප්පාඩු පැවතුණි.

5. ගිණුම් කටයුතුභාවය හා යහපාලනය

5.1 මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් කිරීම

2003 ජුනි 2 දිනැති අංක පීර්ඩ් / 12 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර දෙපාර්තමේන්තු චක්‍රලේඛයෙහි 6.5.1 ඡේදය පරිදි මූල්‍ය ප්‍රකාශන මුදල් වර්ෂය අවසන් වී දින 60 ක් ඇතුළත විගණනයට ඉදිරිපත් කළයුතු වුවත් සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන දින 233 ක ප්‍රමාදයකින් පසුව 2016 ඔක්තෝබර් 19 දින විගණනයට ඉදිරිපත් කර තිබුණි. තවද කෙටුම්පත් වාර්ෂික වාර්තාව 2016 දෙසැම්බර් 20 දින වන විටත් විගණනය වෙත ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.

5.2 අභ්‍යන්තර විගණනය

අරමුදලේ අභ්‍යන්තර විගණන ඒකකයක් ස්ථාපිතව තිබුණ ද එම අංශය සඳහා නිලධාරීන් දෙදෙනෙකු පමණක් අනුයුක්ත කර තිබුණි.

5.3 අයවැය පාලනය

අරමුදලේ අයවැය ලේඛනයට අනුව අයවැයගත හා තථ්‍ය ආදායම් හා වියදම් අතර සියයට 22 සිට සියයට 100 දක්වා විචලනයන් නිරීක්ෂණය වූයෙන් අයවැය ලේඛනය ඵලදායී කළමනාකරණ පාලන කාරකයක් ලෙස යොදාගෙන නොතිබුණු බවට නිරීක්ෂණය විය.

6. පද්ධති හා පාලනයන්

විගණනයේදී නිරීක්ෂණය වූ පද්ධති හා පාලන අඩුපාඩු වරින් වර අරමුදලේ සභාපතිවරයාගේ අවධානයට යොමු කරන ලදී. පහත සඳහන් පාලන ක්ෂේත්‍ර කෙරෙහි විශේෂ අවධානය යොමුවිය යුතු වේ.

පද්ධති හා පාලන ක්ෂේත්‍ර -----	නිරීක්ෂණ -----
(අ) ගිණුම්කරණය	ගිණුම් ඉදිරිපත් කිරීමේ ප්‍රමාදයන් පැවතීම.
(ආ) ලැබිය යුතු හා ගෙවිය යුතු ශේෂ	දීර්ඝ කාලීනව අයකර ගැනීමට හා නිරවුල් නොකර පවතින ශේෂ පැවතීම.
(ඇ) අයවැය පාලනය	අයවැයගත හා තථ්‍ය සංඛ්‍යා අතර සැලකියයුතු විචලනයන් නිරීක්ෂණය වීම.
(ඈ) මූල්‍ය පාලනය	බැංකු අයිරා පහසුකම් ලබාගෙන තිබීම.
(ඉ) කර්මාන්තශාලා මෙහෙයුම් පාලනය	සියළුම කර්මාන්තශාලා පාඩු ලැබීම
(ඊ) වත්කම් උපයෝජනය	නිෂ්කාර්ය වත්කම් පැවැතීම.